

ANALIZA MOŻLIWOŚCI ROZSZERZENIA PRODUKCJI MŁODEGO BYDŁA OPASOWEGO

Romuald Wiszniewski

Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie
Instytut Genetyki i Metod Doskonalenia Zwierząt

Od stycznia 1973 r. w województwie olsztyńskim powstały wieloobektowe państwowe gospodarstwa rolne. Nowy system organizacyjny zmusza powstałe przedsiębiorstwa do poszukiwania bardziej racjonalnych form produkcji zwierzęcej.

Jedną z gałęzi produkcji, która stała się niezmiernie popularna jest opas żywca wołowego. Popularność tej dziedziny produkcji, a szczególnie produkcji młodego bydła opasowego, powoduje trudności z nabywaniem cieląt.

Gospodarstwa prowadzące opas młodego bydła zakupują materiał do opasu z różnych źródeł. Podobnie przedstawia się sytuacja w gospodarstwach wchodzących w skład jednego z WPGR powiatu kętrzyńskiego. Do opasania sprowadza się cielęta z gospodarstw państwowych powiatu, od gospodarzy indywidualnych z terenu powiatu, a nawet z innych województw. Różnorodność materiału i różne efekty opasania skłoniły do przeprowadzenia analizy jego przydatności do opasu. Jednocześnie zamierza się na podstawie zebranych danych przygotować optymalne warunki organizacyjne, które można stworzyć dzięki dokonanej reorganizacji.

W tym celu w czterech gospodarstwach wchodzących w skład wspomnianego WPGR przeprowadzono analizę opasanego tam bydła w roku gospodarczym 1971/1972.

W gospodarstwach tych średnio utrzymywano 795 krów, od których odchowano 785 cieląt w tym 405 buhajków. Z zewnątrz zakupiono 283 buhajki. Łącznie w gospodarstwie znajdowało się 688 buhajków. Z grupy tej sprzedano do baz eksportowych 566 sztuk. Ostatecznie do baz eksportowych trafiło 91,80% buhajków z chowu własnego, a tylko 69,00% od pierwotnej liczby zakupionych z gospodarstw indywidualnych (tab. 1).

Ponieważ wystąpiły wyraźne różnice w dwu wyżej wymienionych grupach, postanowiono dokładniej przeanalizować przebieg odchowu materiału w jednej z baz eksportowych.

Tabela 1

Pozyskanie materiału do baz eksportowych z terenu WPGR w roku 1971/1972

Pochodzenie materiału	Chów własny		Zakup		Razem	
	sztuk	%	sztuk	%	sztuk	%
Średni stan krów	795	100,00	—	—	795	100,00
Odchowano cieląt	785	98,74	—	—	785	98,74
Odchowano buhajków	401	100,00	283	100,00	684	100,00
z tego:						
sprzedano do bazy	368	91,89	198	69,00	566	82,74
odstawiono na eksport po opasie	347	86,53	134	47,31	481	70,32

W roku 1971/72 przekazano do baz 139 buhajków z tego: 78 pochodzących z chowu własnego, 49 z innych PGR, a 12 zakupiono od gospodarzy indywidualnych.

Sprzedano na eksport: z grupy pierwszej 62 buhajki, co stanowiło 95,91%, buhajków zakupionych z innych PGR 47 sztuk tj. 95,91%, z grupy ostatniej sprzedano 8 sztuk tj. 66,67%, razem sprzedano 117 buhajków tj. 84,02%.

Przyrosty we wszystkich grupach utrzymywały się na jednakowym poziomie i wynosiły 1200-1300 g dziennie (tab. 2).

Tabela 2

Wyniki opasu w bazie eksportowej buhajków przeznaczonych na eksport w roku gospodarczym 1971/1972

Buhajki	Własne		Z innych PGR		Z gospodarstw indywidualnych		Razem	
	sztuk	%	sztuk	%	sztuk	%	sztuk	%
Zakupione do bazy	78	100,00	49	100,00	12	100,00	130	100,00
Sprzedane na eksport	62	79,48	47	95,91	8	66,67	117	84,18
w tym:								
w klasie I	11	14,10	29	58,18	2	16,67	42	35,89
w klasie II	43	55,12	13	26,53	2	16,67	58	49,58
w klasie III	28	10,26	5	10,20	4	33,33	17	14,53

Natomiast bardzo wyraźnie przy sprzedaży zarysowała się różnica w zakwalifikowaniu buhajków do określonych klas żywca. W grupie opasów pochodzących z własnego chowu otrzymało klasę pierwszą 14,10%, klasę drugą 55,22%, klasę trzecią 10,26%. W grupie opasów pochodzących z innych gospodarstw państwowych: pierwszą — 59,18%, drugą 26,53%, trzecią 10,20%. W ostatniej — buhajów pochodzących od gospodarzy indywidualnych: pierwszą klasę otrzymało 16,67%, drugą 16,67%, trzecią 33,63%.

Równocześnie przeprowadzono analizę w grupie cieląt buhajków przygotowanych do baz eksportowych. W cielętniku znajdowało się: 78 sztuk z chowu własnego, 83 sztuki zakupione od gospodarzy indywidualnych z terenu powiatu, 70 sztuk zakupiono od gospodarzy indywidualnych z innych województw. Razem było 231 sztuk. Do baz eksportowych wybrano z tych grup odpowiednio 88,46%,

51,60%, 60,00% pierwotnych stanów. Przyrosty w poszczególnych grupach wynosiły analogicznie (g dziennie): 1073, 757, 647 (tab. 3). Widać więc wyraźnie różnice w przyrostach w poszczególnych grupach, z wyraźną przewagą grupy zwierząt pochodzących z chowu własnego.

T a b e l a 3

Odchów cieląt buhajków przeznaczonych na opas w roku gospodarczym 1971/1972

Wyszczególnienie	Buhajki przed opasem			Buhajki po opasie			Przyrost dzienny (kg)
	sztuk	%	ciężar (kg)	sztuk	%	ciężar (kg)	
Materiał własny	78	100,00	52	69	88,46	239	1,073
Z gospodarstw indywidualnych z innych województw	70	100,00	127	42	60,00	186	0,647
Z okolicznych gospodarstw indywidualnych	83	100,00	89	43	51,00	189	0,757
Razem — średnio	231	100,00	88	154	66,67	210	0,813

Ponieważ przede wszystkim cielęta pochodzące z własnego chowu gwarantują pewne efekty, w związku z tym WPGR zamierza powiększyć stan bydła opasowego głównie w oparciu o materiał własny. Dzięki reorganizacji możliwe stało się bardziej racjonalne wykorzystanie budynków przez wprowadzenie specjalizacji i kooperacji pomiędzy zakładami. Dzięki temu w gospodarstwie w roku 1973/1974 będzie można powiększyć stan krów do 1300 sztuk, co przy 90% odchowie pozwoli uzyskać 585 buhajków. Zakładając, że przydatnych do opasania będzie też 90%, a odstawi się na eksport 86%, więc przedsiębiorstwo będzie mogło sprzedać 503 sztuki, to znaczy tyle co w roku 1971/1972 łącznie z zakupem. Jednocześnie pewną rezerwę będą stanowiły buhajki pochodzące od krów jednorazowo wykorzystywanych do rozplodu. Istnieje więc możliwość pełnego wykorzystania posiadanej bazy do opasu buhajków pochodzących wyłącznie z materiału własnego.

Ponieważ omawiana grupa gospodarstw leży w zasięgu rejonu testowego, realne staje się wykorzystanie posiadanych zwierząt i bazy opasowej również i do oceny wartości hodowlanej buhajów pod względem przekazywania przez nie na potomstwo właściwości związanych z mięsnym kierunkiem użytkowania.

Ромуальд Вишнеvски

АНАЛИЗ ВОЗМОЖНОСТИ РАСШИРЕНИЯ ПРОИЗВОДСТВА МОЛОДНЯКА ОТКОРМОЧНОГО КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА

Резюме

Был проведен анализ результатов откорма полученных до настоящего времени в 4 хозяйствах, входящих теперь в состав многообъектного госхоза Барцяны в Кентшинском районе. Констатировано возможность повышения пого-

ловья коров до 1300 голов и таким образом расширение производства молодняка убойного крупного рогатого скота на основе собственного материала, который приносит более надежные и лучшие результаты. Так как анализированные хозяйства расположены в пределах тестированного района, является реальным использование материала животных, а также имеющейся откормочной базы для племенной оценки быков относительно передачи ними свойств, связанных с мясным направлением пользования.

Romuald Wiszniewski

THE ANALYSIS OF INCREASING POSSIBILITIES OF PRODUCTION OF YOUNG BEEF CATTLE

S u m m a r y

The analysis of the results of fattening that have been obtained hitherto in 4 farms presently owned by Complex State Farm — Barciny in Kętrzyn administrative district, were carried out. The possibility of increasing the number of cows up to 1300 heads was stated, which means the increase of the production of young beef cattle of own animals giving better results. Since the analysed farms lie within the test district it is possible to use own animals and fattening farms for the estimation of bulls breeding value concerned with meat performance hereditary traits.